

Kohtuasi C-597/19**Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

6. august 2019

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:Ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Antwerpen
(Antwerpeni kaubanduskohus, Antwerpeni kohtumaja, Belgia)**Eelotsusetaotluse kuupäev:**

29. juuli 2019

Hageja:M.I.C.M. Mircom International Content Management & Consulting
Limited**Kostja:**

Telenet BVBA

Põhikohtuasja ese

Põhikohtuasjas esitab Mircom (hageja) Telenetile (kostja) nõude, et viimane teeks teatavaks tuhandete klientide identifitseerimisandmed; Telenet keeldub seda tegemast. Mircomi sõnul laadisid asjaomased kliendid *BitTorrent*-tehnoloogia abil üles tema kataloogis olevaid filme, mida tuleb Mircomi hinnangul pidada nende filmide ebaseaduslikuks üldsusele edastamiseks.

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

Direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 mõiste „üldsusele edastamine“, direktiivi 2004/48 II peatüki ja selle artiklis 13 sisalduva mõiste „kahju“ tõlgendamine; üksikjuhu konkreetsete asjaolude olulisus proportsionaalsuse hindamisel, mis toimub intellektuaalomandiõiguste jõustamise ning hartaga tagatud õiguste ja vabaduste vahelisel kaalumisel; IP-aadresside süstemaatilise registreerimise

seaduslikkus vastavalt direktiivi 2016/679 artikli 6 lõike 1 punktile f; ELTL artikkel 267

Eelotsuse küsimused

1.a) Kas faili allalaadimist partnervõrgu (*peer-to-peer*) kaudu ja samaaegset kättesaadavaks tegemist selleks, et faili osi (*pieces*) – mis mõnikord on tervikfailiga võrreldes väga killustatud – üles laadida (*seed*), tuleb pidada üldsusele edastamiseks direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 tähenduses, olgugi et kõnealused üksikud osad (*pieces*) on iseenesest kasutamiseks kõlbmatud?

Kui vastus on jaatav:

b) Kas on olemas mahupiir, millest alates tuleks kõnealuste osade (*pieces*) üleslaadimist (*seeding*) pidada üldsusele edastamiseks?

c) Kas asjaolu, et üleslaadimine (*seeding*) võib – *torrent*-kliendi seadistuste tõttu – toimuda automaatselt ja seetõttu kasutajale märkamatuks, on oluline?

2.a) Kas isik, kes on autoriõiguste (või nendega kaasnevate õiguste) lepingujärgne omaja, kuid neid õigusi ise ei kasuta, vaid esitab üksnes kahjuhüvitise nõudeid väidetavate rikkujate vastu – seega kelle ärimudel eeldab piraattoodete vastu võitlemise asemel selliste toodete olemasolu – võib tugineda samadele õigustele, mida annab direktiivi 2004/48 II peatükk autoritele või litsentsi omanikele, kes kasutavad autoriõigusi tavalisel viisil?

b) Kuidas võis litsentsi omanikul sellisel juhul tekkida õigusrikkumise tõttu „kahju“ direktiivi 2004/48 artikli 13 tähenduses?

3. Kas esimeses ja teises küsimuses selgitatud konkreetsed asjaolud on olukorras, kus kaalutakse ühelt poolt huvi intellektuaalomandiõiguste jõustamise vastu ja teiselt poolt hartaga tagatud õigusi ja vabadusi nagu eraelu austamine ja isikuandmete kaitse, olulised eelkõige proportsionaalsuse hindamise raames?

4. Kas üleslaadijate (*seeder*) parve (*swarm*) IP-aadresside süstemaatiline registreerimine ja üldine töötlemine (mida teeb litsentsi omanik ise ja tema käsundi alusel kolmas isik) on kõnealustel asjaoludel põhjendatud isikuandmete kaitse üldmääruse, konkreetselt selle artikli 6 lõike 1 punkti f alusel?

Viidatud liidu õigusnormid

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiivi 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas (EÜT 2001, L 167, lk 10; ELT eriväljaanne 17/01, lk 230) artikli 3 lõige 1

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta (ELT 2004, L 157, lk 45; ELT eriväljaanne 17/02, lk 32) artikkel 13, artikli 6 lõige 2, artikkel 8 ja artikli 9 lõige 2

Euroopa Liidu põhiõiguste harta

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määruse (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT 2016, L 119, lk 1) artikli 4 punkt 2 ja artikli 6 lõike 1 punkt f

Viidatud riigisiseseid õigusnormid

Majandusseadustiku (Wetboek Economisch Recht) artikli XI.165 § 1 lõige 4

Asjaolude ja põhikohtuasja lühikokkuvõte

- 1 Mircom on teatavate õiguste omaja seoses rea pornograafiliste filmidega, mille on tootnud kaheksa Ameerika Ühendriikide ja Kanada ettevõtjat. Mircom ei tooda ega levita filme; tema tegevus seisneb üksnes kahjuhüvitise nõuete esitamises väidetavate rikkujate vastu, kusjuures osa saadud kahjuhüvitiste summast kannab ta üle tootjatele.
- 2 Ühe Saksa kõrgkooli väljaarendatud süsteemi kaudu sai ta enda valdusse tuhanded IP-aadressid, mis on määratud internetiteenuseid osutava ettevõtja Teleneti klientidele. Mircomi sõnul jagasid kõnealused kliendid *BitTorrent*-protokolli abil partnervõrgus (*peer-to-peer*) Mircomi kataloogi kuuluvaid filme.
- 3 Mircom palub kohustada Teleneti edastama talle nende klientide identifitseerimisandmed. Telenet keeldub sellest kategooriliselt ja palub kohustada Mircomi loobuma kõikidest tema vastu esitatavatest teabe andmise nõuetest, mis võivad kaasa tuua süüdimõistmise.
- 4 *BitTorrent*-tehnoloogia puhul jagatakse fail paljudeks väikesteks osadeks (*pieces*) mida saab kasutaja alla laadida ja uuesti algseks failiks kokku panna. Algset üleslaadimisprotsessi nimetatakse ka „külvamiseks“ (*seeding*). Sellisel viisil kättesaadavaks tehtud faili saavad paljud kasutajad üheaegselt alla laadida. Allalaadijate rühma nimetatakse parveks (*swarm*). Sellele tehnoloogiale on iseloomulik, et algse „külvaja“ (*seeder*) ja allalaadijate vahel ei pea enam seost esinema: iga kasutaja saab alla laadida teise kasutaja iga osa (*piece*). Allalaadijad muutuvad reeglina ise „külvajateks“ (*seeder*) – harilikult on tarkvara standardina selliselt seadistatud, kuna sellest sõltub *BitTorrent*-süsteemi toimivus.

Põhikohtuasja poolte peamised argumendid

- 5 Mircom süüdistab Teleneti kliente asjaomaste filmide ebaseaduslikus üldsusele edastamises.

Mircomi sõnul on allalaetud osade teatud mahust alates küll võimalik vaadata faili eelkuva, kuid tegelikult on see killustatud ja selle kvaliteet ei ole tagatud. Peale selle kehtestab ta endale ise 20% piiri: kes laadib alla vähem kui 20% failist – ja seega ei saa tegelikult rohkem „külvata“ (*seed*) –, jäetakse kõrvale.

- 6 Seoses küsimusega, kas direktiiviga 2004/48 antud tagatised kehtivad automaatselt Mircomi suhtes, juhib Telenet tähelepanu Mircomi eriomasele olukorrale, mis tuleneb sellest, et Mircom ise kasutamistoiminguid ei tee, vaid esitab üksnes kahjuhüvitise nõudeid, tegutsedes seega autoriõiguse trollijana (*copyright-troll*).
- 7 Seoses küsimusega, kas IP-aadresside registreerimine on isikuandmete seaduslik töötlemine, viitab Mircom Saksa kohtupraktikale ja väidab, „et isikuandmete kaitse üldmääruse aspektist probleeme ei esine“.

Eelotsusetaotluse põhjenduse lühikokkuvõte

Esimene küsimus: üldsusele edastamine

- 8 Euroopa Kohus märkis 14. juuni 2017. aasta otsuses *Stichting Brein* (C-610/15, EU:C:2017:456), et sellise failijagamisplatvormi internetis kättesaadavaks tegemist ja haldamist, mis võimaldab kaitstud teoste metaandmeid indekseerides ja otsingumootorit pakkudes selle platvormi kasutajatel neid teoseid leida ja neid partnervõrgus (*peer-to-peer*) jagada, tuleb pidada üldsusele edastamiseks.
- 9 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul tuleneb *BitTorrent*-tehnoloogia olemus ja olemasolu põhjendus siiski sellest, et kasutaja muutub ise nende osade (*pieces*) „külvajaks“ (*seeder*), mille ta on juba alla laadinud. Olgugi et mõne programmi puhul saab „külvamist“ (*seeding*) välja lülitada, on siinjuures tegemist standardjuhuga, kuna sellest sõltub failijagamissüsteemi toimimine partnervõrgus (*peer-to-peer*). Osad (*pieces*) ei ole pelgalt algse faili „osakesed“, vaid need on eraldiseisvad kodeeritud failid, mis pannakse lõpuks uuesti kokku algseks failiks. Seega on need iseenesest kasutamiseks kõlbmatud.
- 10 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib seega teada, kas autoriõigusega kaitstava teose osade (*pieces*) „külvamine“ (*seeding*) on iseenesest üldsusele edastamine või kas tuleb arvesse võtta teisi aspekte nagu allalaetud osade maht või tõsiasi, et „külvamine“ (*seeding*) võib toimuda kasutajale märkamatu.

Teine küsimus: Mircomi eriomane olukord

- 11 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul on Mircomi olukorra ja autori või litsentsi omaniku olukorra vahel põhimõtteline erinevus. Mircom vastab pea täielikult autoriõiguse trollija (*copyright-troll*) määratlusele: tal on piiratud kasutusõigused seoses kolmandate isikute loodud teostega, kuid ta ei kasuta neid õigusi ja tema tegevus seisneb üksnes väidetavate rikkujate vastu kahjuhüvitise nõuete esitamises.
- 12 Direktiivi 2004/48 artikli 13 lõike 1 punktist a nähtub, et liidu seadusandja ei pidanud silmas sellise ettevõtja olukorda nagu Mircom, vaid lähtus tegeliku autori või õiguste omaniku või litsentsi omaniku olukorrast, kes õigusi ka kasutab ja kellel tekib võltsitud või piraattoodete tõttu tegelik kahju.
- 13 Seepärast soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas Mircom saab direktiiviga 2004/48 autoritele ja õiguste omajatele antud õigusi samamoodi kasutada ja kas hüvitised, mida ta sisse nõuab, on hõlmatud mõistega „kahju“ viidatud direktiivi tähenduses.

Kolmas küsimus: proportsionaalsuse hindamine

- 14 Viidates kohtuasja asjaoludele – *BitTorrent*-protokolli eripärad, millest tulenevalt võib „külvamine“ (*seeding*) teatud tingimustel toimuda märkamatu, ja Mircomi eespool kirjeldatud eriomane olukord –, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas nimetatud asjaolud mõjutavad proportsionaalsuse hindamist liidu õiguskorraga tagatud erinevate põhiõiguste kaalumisel.

Neljas küsimus: IP-aadressid kui isikuandmed

- 15 Viis, kuidas Mircom asjaomaseid IP-aadresse hangib, tekitab eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul küsimusi.
- 16 Mircom märgib, et ta sai aadressid Saksa ettevõtja Media Protector GmbH kaudu, kes teeb internetis otsinguid teoste levitamise kohta. Ta registreerib süstemaatiliselt IP-aadresse ja annab need edasi Mircomile, mis eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul kuulub selgelt mõiste „töötlemine“ alla isikuandmete üldmääruse artikli 4 punkti 2 tähenduses. Töötlemise läbipaistvuse ja seaduslikkuse suhtes esineb siiski tõsisid kahtlusi.
- 17 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib seega Euroopa Kohtult teada, kas tegemist on isikuandmete seadusliku töötlemisega.